

виховного процесу у вищих медичних навчальних закладах, всебічно впливає на ефективність процесу навчання.

Список літератури

1. Бальсевич В.К. Нові технології формування фізичної культури школяра / В.К. Бальсевич, Л.І. Лубишев // Проблеми вдосконалення фізичного виховання загальноосвітніх шкіл: сб. науч. робіт междун. семінару. – М.: - 1993. – С.42-50.
2. Бубе Х. Тести в спортивній практиці / Х. Бубе, Г. Фек, Х. Штюблер [та ін.] // – М.: Фізкультура і спорт, - 2008. – 240с.
3. Губка П.І. Мотивація до оздоровчої діяльності студентів./ П.І. Губка, В.І. Иванов, О.Д. Корнієнко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - 2001.-№12. - С. 15-20.
4. Губка П.І. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів-медиків на основі оцінки рівня рухової та психофізичної підготовленості/ П.І. Губка, О.В. Лупало., С.Г. Копчикова //Світ медицини та біології, - 2012.-№1.-С.55-58.
5. Макаров Р. Н. Профессиональная надёжность и пути конструктивной целевой модели и физической подготовки специалиста «Методологические подходы к решению проблемы надёжности человеческого фактора в условиях научно – технического прогресса» / Р.Н. Макаров // - Одесса? - 1998 С. 12 – 15.
6. Миколенко Л. Функціонування дослідження фізичної підготовки / Л. Миколенко // - Здоров'я та фізична культура.-2005-№17, С.2-3.
7. Макеєва Л.М. Особливості проведення самостійної роботи на заняттях фізичного виховання в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу / Л.М. Макеєва // .Науковий часопис. НПУ ім. М.П. Драгоманова. - Серія 15. - С.151-155.

Реферати

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ НА ЗАНЯТИЯХ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СО СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ

Губка П.И.

В работе исследовано значение самостоятельной работы, как составной части образования, здоровья и воспитания студентов-медиков. Было установлено, что недостаточно организованная самостоятельная работа отрицательно влияет на здоровье студентов. Определены средства самостоятельной физической подготовки, которые положительно влияют на состояние здоровья и воспитание студентов.

Ключевые слова: контроль, оценивание, студент, самостоятельная работа, комплекс упражнений.

Стаття надійшла 25.12.2013 р.

FEATURES of ORGANIZATION INDEPENDENT WORK DURING CLASSES OF PHYSICAL EDUCATION WITH STUDENTS-PHYSICIANS

Gubka P.I.

The value of independent work is in-process investigation, as the component part of education, health and education of students-physicians. It was set that poor organized independent work, negatively influences on the health of students. Facilities and methods of independent physical preparation, that positively influence on the state of health and education of students, are certain.

Key words: control, evaluation, student, independent work, complex of exercises.

УДК 378.146-616.092

Ю. В. Сілкина, В. В. Колдунов, Г. А. Клопоцький, С. І. Хмель,

Ю. В. Козлова, В. М. Бібікова, В. А. Гузь

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпропетровськ

АНАЛІЗ МОТИВОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ОТРИМАННЯ НАВИЧОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

Вивчені результати іспиту з патологічної фізіології та тестового контролю КРОК-1 студентів медичних факультетів (бюджетна та контрактна форми навчання) за 2012-2013 навчальний рік із визначенням індексу кореляції Пірсона (П) між зазначеними показниками. Високий рівень мотивованості характеризувався П вище 0,7; середній рівень був при П 0,5-0,7; слабкий рівень при П менше 0,5. Було встановлено, що рівень мотивованості на І медичному факультеті є найвищим (П=0,74, $p<0,05$). Студенти, які навчаються за спеціальностями «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма) та «Лікувальна справа» (контрактна форма) мають низький рівень мотивованості (П=0,50 та 0,38 відповідно, $p<0,05$).

Ключові слова: студенти, навчання, екзамен з патофізіології, Крок-1.

Впровадження Болонської системи навчання у вищих навчальних закладах України, у тому числі медичних, потребує постійного вдосконалення методичної бази та посилення вимог до знань та умінь студентів, оскільки однією з головних вимог Болонського процесу є забезпечення високої якості освіти [1,3]. Це тягне за собою необхідність адаптації стилістики викладання та корекції процедури підсумкових контролюючих заходів у зв'язку з проходженням студентами загальнонаціонального незалежного тестування КРОК.

Патофізіологія, яка викладається студентам медичних факультетів на 3 курсі, входить до п'ятірки найбільш представлених у базі КРОК-1 дисциплін (16,5 % від загальної кількості тестових завдань). Добрий результат складання тестів з патофізіології є запорукою результативного проходження контролю загалом. Саме тому підвищення вимог до студентів в аспекті знання ними тестів бази КРОК є абсолютною необхідністю [4]. Але... Навчання дисципліні, яка потребує логічного мислення, пошуку причинно-наслідкових зв'язків, прогнозування, не може проходити

виключно способом, який передбачає вибір з кількох варіантів рішення одного вірного, оскільки конкретні медичні ситуації потребують іноді дуже швидкого вирішення проблеми без додаткових варіантів відповідей. Формування у студента навичок клінічного мислення шляхом моделювання клінічних ситуацій різних за ступенем складності дозволяє їм продемонструвати як високий рівень якісної успішності під час навчання на кафедрі патологічної фізіології, так і прогнозовано успішно подолати КРОК-1. Чи дозволяє класична система навчання задовольнити потреби сучасної вищої медичної освіти в питаннях і формування навичок клінічного мислення, і подолання тестового контролю КРОК-1? Задаючись цим питанням, колектив авторів провів аналіз результатів здавання підсумкового модульного контролю (ПМК) з патофізіології та тестового контролю (ТК) КРОК-1.

Метою роботи було встановлення рівня мотивованості студентів бюджетної та контрактної форм навчання до отримання навичок клінічного мислення у період навчання на кафедрі патологічної фізіології.

Матеріал та методи дослідження. Вивчали результати ПМК з патологічної фізіології та ТК КРОК-1 (кількість вірних відповідей на тести з патологічної фізіології) студентів медичних факультетів (бюджетна та контрактна форми навчання) за 2012-2013 навчальний рік. Аналізували дані вітчизняних студентів, що навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа» (бюджетна та контрактна форма), «Педіатрія» (бюджетна форма), «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма). Визначали індекс кореляції Пірсона (П) між зазначеними параметрами [2]. Рівень мотивованості оцінювали за наступними критеріями: високий рівень мотивованості – П вище 0,7; середній рівень мотивованості - П 0,5-0,7; слабкий рівень мотивованості – П менше 0,5. Усі підрахунки проводили за допомогою комп'ютерної програми «StatPlus 2009».

Результати дослідження та їх обговорення. ПМК на I медичному факультеті - «Лікувальна справа» (бюджетна форма) – 67% студентів склали із середнім балом 142 бали, що відповідає традиційній оцінці «4». На II медичному - «Педіатрія» (бюджетна форма) – 62% студентів мали середній бал 135, що відповідає традиційній оцінці «3»; «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма) - середній бал у 128 од. (традиційна оцінка «3») мали 85% студентів. Серед студентів III медичного факультету, що навчаються за фахом «Лікувальна справа» (контрактна форма), середній бал ПМК у 119 од. (традиційна оцінка «3») мали 92% (рис. 1).

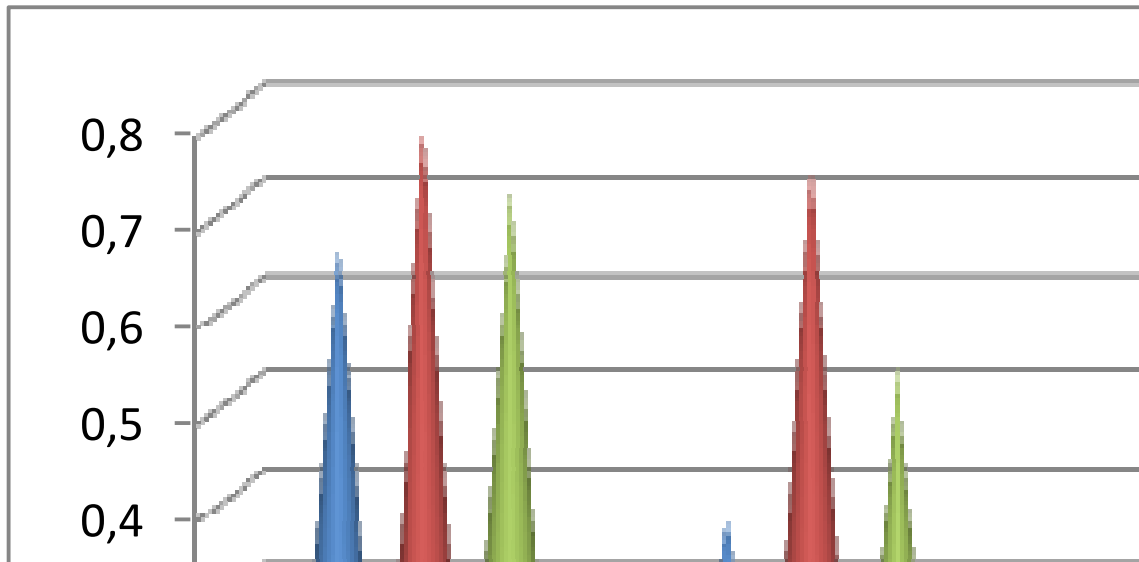

Рис. 1. Якісна успішність студентів медичних факультетів на кафедрі патологічної фізіології: 1 – «Лікувальна справа (бюджетна форма)»; 2 – «Педіатрія» (бюджетна форма), 3 – «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма), 4 – «Лікувальна справа» (контрактна форма).

Слід сказати, що за результатами складання підсумкового модульного контролю якісна успішність складала в середньому 32,0% ($p < 0,05$) (вище на бюджетних факультетах). При цьому, результати складання «КРОК-1» були кращими, порівняно із результатами ПМК, на всіх факультетах, що свідчило не тільки про достатньо вимогливі умови щодо підготовки до ТК «КРОК-1» на кафедрі патологічної фізіології, але і про більш виразну мотивацію студентів до вивчення саме тестових завдань, порівняно із бажанням отримання навичок клінічного мислення у разі знання глибоких теоретичних основ дисципліни.

Середній відсоток вірних відповідей на «КРОК-1» серед студентів I медичного факультету склав $79,2 \pm 5,9\%$ ($p < 0,05$), на II медичному факультеті, спеціальність «Педіатрія», параметр дорівнював $75,3 \pm 10,1\%$ ($p < 0,05$), спеціальність «Медико-профілактична справа» мала показник на рівні $70,8 \pm 9,4\%$ ($p < 0,05$). Середній відсоток «КРОК-1» на III медичному факультеті становив $64,5\% \pm 7,4$. (рис. 1).

Рівень мотивованості отримання навичок клінічного мислення на I медичному факультеті був високим, що відповідало $IP = 0,74$ ($p < 0,05$); це, на наш погляд, свідчить про співставність вимог кафедри та інтелектуальних можливостей студентів, які навчаються за фахом «Лікувальна справа» (бюджетна форма). На II медичному факультеті (спеціальність «Педіатрія», бюджетна форма) спостерігався середній рівень мотивованості, що відповідало $IP = 0,54$ ($p < 0,05$), віддзеркалюючись на рівні якісної успішності (32,1%) та відповідаючи недостатньому рівню оволодіння студентами специфіки перебігу патологічних процесів у дітей. Студенти, які навчаються за спеціальністю «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма) та «Лікувальна справа» (контрактна форма), мали низький рівень мотивованості отримання навичок клінічного мислення при $IP = 0,50$ та $0,38$ відповідно ($p < 0,05$). Останні мали самий низький рівень мотивованості з причини, на наш погляд, відсутності мотивації здати ПМК на добру оцінку, яка на інших факультетах дає право отримання стипендії.

Отримані результати показують, що слабка та середня сила зв'язку між балом за ПМК та відсотком вірних відповідей на ТК «КРОК-1» свідчить про незначну мотивацію студентів (окрім спеціальності «Лікувальна справа», бюджетна форма) засвоювати глибокі теоретичні положення з патологічної фізіології, які дозволяють сформувати навички клінічного мислення. Саме тому, на наше глибоке переконання, ТК з патологічної фізіології не повинен бути абсолютним критерієм оцінювання знань з дисципліни. Неможливо в рамках тестових завдань I рівня складності урахувати всі умови виникнення, розвитку та перебігу хвороби. Тому оцінювання рівня знань з патологічної фізіології повинно включати як ТК, так і ситуаційні задачі та співбесіду по теоретичних питаннях, що дозволяє адекватно оцінити ступінь осмислення матеріалу з дисципліни.

Висновки

1. Студенти, які навчаються за спеціальністю «Лікувальна справа» (бюджетна форма) мають найвищий рівень мотивованості отримання навичок клінічного мислення під час навчання на кафедрі патологічної фізіології.
2. Студенти, які навчаються за спеціальністю «Педіатрія» (бюджетна форма) мають середній рівень мотивованості отримання навичок клінічного мислення.
3. Студенти, які навчаються за спеціальностями «Медико-профілактична справа» (бюджетна форма) та «Лікувальна справа» (контрактна форма) мають низький рівень мотивованості отримання навичок клінічного мислення під час навчання на кафедрі патологічної фізіології.

Список літератури

1. Аллак Ж. Вклад в майбутнє: пріоритет освіти / Ж. Аллак // – М.: Педагогика–Пресс, ЮНЕСКО. – 1993. – 221 с.
2. Антомонов М.Ю. Математическая обработка и анализ медико-биологических данных / М. Ю. Антомонов // – К., - 2006. – 558 с.
3. Постанова Кабінету міністрів України «Про утворення Міжвідомчої комісії з питань участі України в Болонському процесі» від 25 серпня 2004. – М. : Педагогика–Пресс, ЮНЕСКО, 1993. – 5 с.
4. Підаєв А. В. Болонський процес в Європі. Що таке і чи потрібний він Україні? Чи можлива інтеграція медичної освіти України в Європейський освітній простір? / А. В. Підаєв, В. Г. Передерій // – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, - 2004. – 190 с.

Реферати

АНАЛИЗ МОТИВИРОВАННОСТИ СТУДЕНТОВ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ НАВЫКОВ КЛИНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА КАФЕДРЕ ПАТОЛОГИЧЕСКОЙ ФИЗИОЛОГИИ

Силкина Ю. В., Колдунов В. В., Клопоцкий Г. А., Хмель С. И., Козлова Ю. В., Бибикина В. Н., Гузь В. А.

Изучены результаты экзамена и тестового контроля КРОК-1 с определением индекса корреляции Пирсона (ИП). Было установлено, что уровень мотивированности на I медицинском факультете является наивысшим ($IP = 0,74$, $p < 0,05$). Студенты, обучающиеся по специальностям «Медико-профилактическое дело» (бюджетная форма) и «Лечебное дело» (контрактная форма) имеют низкий уровень мотивированности ($IP = 0,50$ и $0,38$ соответственно, $p < 0,05$).

Ключевые слова: студенты, обучение, экзамен по патофизиологии, Крок-1.

ANALYSIS OF THE STUDENTS' MOTIVATION TO OBTAIN CLINICAL THINKING SKILLS AT THE DEPARTMENT OF PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY

Silkina Yu. V., Koldunov V. V., Klopotsky G. A., Chmel S. I., Kozlova Yu. V., Bibikova V. N., Guz V. A.

To determine the index of the Pearson correlation between the results of the final module control and test control "Step 1". It was found that the level of motivation on the I Faculty of Medicine is the highest ($IP = 0.74$, $p < 0.05$). Students enrolled in the field of "Medical-preventive faculty" (budget form) and "Medicine" (contract form) have a low level of motivation ($IP = 0.50$ and 0.38 , respectively, $p < 0.05$).

Key words: students, education, exam of pathophysiology, "Step 1".

Стаття надійшла 03.12.2013 р.